

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **İçişleri Bakanı Süleyman Soylu** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Mehmet Rüstü TİRYAKİ
Batman Milletvekili

Hukuk Devleti İlkesinin olmazsa olmaz koşulu “Hukuki Güvenlik” ilkesidir. Hukuk devletinin en önemli unsuru vatandaşlarına hukuk güvenliği sağlamasıdır. Hukuk Güvenliği ise kurallarda keyfi değişiklikler yaparak hukuki istikrarı ve belirliliği ortadan kaldıracak yeni kuralların ihdas edilmemesi yoluyla bireylerin temel hak ve özgürlüklerinin güvence altına alınması demektir. Kurallarda Belirlilik ve Öngörülebilirlik, Anayasa'nın 5. maddesiyle devlete, vatandaşların mevcut kanunlara olan güvenine saygılı davranma ve bu güvenlerini boşa çıkaracak uygulamalardan kaçınma sorumluluğu yükler.

Anayasa'nın “Kişinin Hakları ve Ödevleri” başlıklı ikinci bölümündeki madde 34; “Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırsız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir.” demektir. 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 3. maddesi de; “Herkes, önceden izin almaksızın, bu Kanun hükümlerine göre silahsız ve saldırsız olarak kanunların suç saymadığı belirli amaçlarla toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir.” diyerek, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkını Anayasa'ya uygun olarak hüküm altına almıştır. Yine Türkiye'nin taraf olduğu İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nin Hak ve Özgürlükler başlıklı Birinci Bölümün 11. Maddesi; “Herkes barışçıl olarak toplanma ve dernek kurma hakkına sahiptir.” demektir.

Türkiye'de 21 Temmuz 2016'da ilan edilen ve 7 defa 3 aylığına uzatılan Olağanüstü Hal dönemi, 17 Temmuz 2018'de bitmiş olmasına rağmen Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü hakkına ilişkin yasaklar hala yoğun bir şekilde devam etmektedir. Olağanüstü Hal'in bitimini takip eden Ekim, Kasım ve Aralık aylarında başta İstanbul, Batman, Ankara, Diyarbakır, Van ve Edirne olmak üzere 13 ilde valiliklerce alınmış olan barışçıl toplantı ve gösteri hakkına ilişkin genel yasaklama ve sınırlama kararları keyfi olarak devam ettirilmektedir.

Anayasa ve uluslararası mevzuata aykırı ve hakkın özüne dokunan bu keyfi kararlar nedeniyle, kimi zaman da herhangi bir yasaklama kararı olmadığı halde her türlü toplantı ve gösteri yürüyüşü kolluk güçlerince engellenmiştir. 17 Nisan'da Diyarbakır'da KHK'li adaylara mazbata verilmemesini protesto eden vatandaşlar, 19 Nisan'da Gebze'de açlık grevinde olan çocuklarına destek vermek için oturma eylemi yapan anneler ile 22 Nisan'da Ankara'da Adalet Bakanlığı yetkilileri ile görüşecek olan avukatlar anayasal haklarını kullanmak isterken onur kırıcı davranış ve işkenceye maruz kalmış, gözaltına alınmış ve dahası orantısız güç kullanımı sebebiyle yaralanmıştır.

Bu bağlamda;

1. 17 Temmuz 2019 itibariyle, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşlerini yasaklama ve/veya kısıtlama kararı veren mülki idare amirliği sayısı kaçtır? Bu kararların süresi ve kapsamı nedir? Bakanlığınızın bu konuda bir talimatı var mıdır?
2. Anayasaya aykırı olarak alınmış bu yasaklama ve/veya sınırlandırma kararlarına ilişkin Bakanlığınızca bir inceleme yapılmış mıdır? Sorumluların tespiti ve soruşturulması ile kararların alımındaki keyfiyetin önlenmesine yönelik bir girişiminiz var mıdır?
3. Olağanüstü Hal'in bitiminden itibaren yapılan Toplantı ve Gösteri Yürüyüşlerinin kaçına müdahale edilmiştir? Bu müdahalelerde gözaltına alınanların sayısı kaçtır? Kaç kişi kolluk kuvvetlerince onur kırıcı davranış ve işkenceye maruz bırakılmıştır? Bu kolluk güçleriyle ilgili olarak herhangi bir idari veya adli soruşturma başlatılmış mıdır?
4. Kamuoyuna da yansdığı üzere mülki idare amirliklerince alınmış bir yasaklama ve/veya kısıtlama kararı olmamasına rağmen, kolluk kuvvetlerince toplantı ve gösteri yürüyüşlerine müdahale edilmesi Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir? Bu keyfi müdahalelerin önlenmesine ilişkin bir çalışmanız var mıdır?